

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vår dato

29.10.2014

Saksbehandler

Rune Lian

Vår ref

Saksnr.: 14/6670-5

Deres ref.

Arkivkode

V13 &13

SVAR - HØRING AV FORSKRIFT OM PRODUKSJONSTILSKUDD OG AVLØSERTILSKUDD I JORDBRUKET

Det henvises til Landbruks- og matdepartementets høringsnotat datert 9.juli 2014 med forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Det er følgende kommentarer til høringsforslaget:

Punkt 2, Grunnvilkårene for tilskudd

Departementets forslag:

Foreslår å videreføre vilkåret om at foretaket må være registrert i Enhetsregisteret, samt krav om *vanlig jordbruksproduksjon*. Samtidig foreslås det å oppheve kravet om tilknytning til landbrukseiendom.

Rådmannen mener:

Vi etterlyser en mer konkret definisjon av begrepet «vanlig jordbruksproduksjon». Dette for å unngå store forskjellsbehandlinger i kommunene. Med landbruksregisteret er det lagt et godt system for å registrere de eiendommene der det foregår landbruksproduksjon. Også gårdskartsystemet er basert på landbrukseiendommer som produksjonssted. Både gårdskart og landbruksregisteret er viktige baser for våre kontroller. Dagens driftssentre er lett å finne i datasystemet. Vi er usikre på om bortfall av kravet om tilknytning av landbrukseiendom vil få konsekvenser i forhold til oppbygging og bruk av dataregistre. Rådmannen ber Departementet om å se nærmere på det.

Rådmannen er skeptisk til opphevingen om kravet om tilknytning til landbrukseiendom. For kraftfôrbaserte produksjoner som svin og fjærfe vil det være mulig å drive løsrevet fra landbrukseiendom. Uten kravet om tilknytning til landbrukseiendom vil dette kunne bli en ren «fabrikkproduksjon» som vanskelig kan ses som en ønsket utviklet for norsk landbruk videre.

Punkt 3, Driftsfelleskap

Departementets forslag:

Foreslår å fjerne formelle eierinteresser som selvstendig grunnlag for å kunne avskjære tilskudd. Ifølge høringsbrevet vil kriteriet om formelle eierinteresser etter nytt regelverk forandre status fra å være en «avskjæringsregel» til å bli en av flere indikatorer på driftsfelleskap.

Rådmannen mener:

Rådmannen kan ikke se at foreslått endring fører til en forenkling av regelverket. Rådmannen mener tvert imot at forslaget vil bidra til å gjøre et allerede vanskelig regelverk for driftsfelleskap enda mer vanskelig å forvalte. Vi kan ikke se at høringsforslaget inneholder forbedringer i forhold til oversiktighet og presiseringer. Det listes opp kriterier som kan gå inn som vurderingsmoment i forhold til kommunens vurdering om det foreligger driftsfelleskap eller ei hvor mye overlates til kommunens skjønn. Skjønnsvurderinger som kan ha store økonomiske konsekvenser for foretaket som kontrolleres, krever god innsikt og tidskrevende undersøkelser. Det trengs juridisk kompetanse og regnskapsforståelse. Rådmannen mener at den typen kontroll er veldig krevende, og vanskelig å gjennomføre for kommunene.

Rådmannen mener generelt at alle typer kontroll av tilskuddsordningene bør flyttes over fra kommunene til Fylkesmannens landbruksavdeling, dette for å sikre likebehandling i hele fylket. Kommunen har flere roller ovenfor bøndene, sammen skal vi omsette Statens landbrukspolitikk. Vi veileder bøndene i forhold til regelverket, og vi behandler søknadene. Det vurderes at vil være ryddigere å legge kontrollen til et høyere forvaltningsnivå. Dette gjelder spesielt regelverket om driftsfelleskap, som gir rom til mye skjønn, men som har et reaksjonssystem i forhold til trekk som kan føre til at enkelte foretak går konkurs.

Som det står i høringsforslaget, har departementet ut fra en gjennomgang av forvaltningspraksis funnet få eksemplarer på at konsekvensene av driftsfelleskapet håndteres i samsvar med bestemmelsens ordlyd, og at denne praksisen kan skyldes i at tilskuddsforvaltningen mener at bestemmelsen slår for strengt ut. Rådmannens anbefaling er at Fylkesmannen overtar minimum den delen av kontroll som gjelder driftsfelleskap.

Punkt 4.2. Tilskudd til husdyrhold

Departementet foreslår:

Forslaget til ny bestemmelse om tilskudd til husdyrhold innebærer kun mindre materielle endringer, mens paragrafens oppbygging er endret for å tydeliggjøre forholdet mellom de ulike tilskuddsordningene.

Det kan gis tilskudd til foretak som har dyr som beiter. Tilskuddet er delt inn i et beitetilskudd og et utmarksbeitetilskudd. Det er mulig å oppnå begge tilskuddene for samme dyr innenfor ett år, så lenge hoveddelen av det daglige grovforinntaket til dyret skjer ved beiting av utmark eller innmark med tilfredsstillende beitemuligheter. Når det gjelder det «ordinære» beitetilskuddet, må hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skje ved beiting i minimum 16 uker i sone 1-4, og 12 uker i sone 5 -7. For dyr på utmarksbeite må hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skje ved beiting i minimum 5 uker.

Rådmannen mener:

Tilskudd til beiting i utmark er gammelt, og viktig for utnyttelsen av utmarksareal. Tilskudd til innmarksbeite er fra 2006, og vanskelig å forvalte og vanskelig å kontrollere. Vi mener også at kravet om 16 uker beiting er vanskelig å holde for mange i kommunen. Ikke pga. av manglende fôrtilgang, men fordi sensommeren er våt, og beitingen fører til tråkk og ødelegger innmarksbeitene. Rådmannen anbefaler å redusere kravet til 14 uker i sone 1 – 4..

Punkt 4.3. Tilskudd til jordbruksareal

Departementet forslår:

Særregelen for samdrift som følger av dagens forskrift fjernes. Krav til gjødslingsplan og sprøytejournal innarbeides i forskrift om produksjonstilskudd. Foretakene skal ha et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning mot vassdrag eller kanal med årssikker

vannføring. Vegetasjonsbelte kan ikke jordarbeides.

Rådmannen mener:

Det anbefales at det opprettholdes et miljøkrav med en konkret minstebredde på 2 meter fra jordekant, men med en tilleggsformulering om at vegetasjonsbeltet skal være bredt nok til å motvirke avrenning mot vassdrag. For forvaltningen vil det bli svært krevende å håndtere oppfølging av brudd på miljøkrav for denne typen saker dersom det ikke er en konkret minstebredde. Både for mindre bekker og større elver vil det være ulik tolkning og faglig uenighet rundt hvor bred en kantsone skal være for å være funksjonell.

Pkt. 5, Øvrige endringer

Departementet foreslår:

Konsekvenser av for sent innlevert søknad – Departementet ønsker å forenkle dagens bestemmelse slik at antall dager, og ikke antall virkedager, blir tellende i fastsettelsen.

Rådmannen mener:

Dersom søkeren leverer elektronisk, har søkeren mulighet til å ringe landbrukskontoret for å få hjelp. Denne muligheten finnes ikke i helgene. Rådmannen mener derfor at fristreguleringen bør være som i dag.

Generelt mener rådmannen at grunnlaget for forandring av regelverket bør være at regelverket skal forstås lett av både landbruksforvaltningen og bøndene. Dagens regelverk om driftsfellesskap er ikke det, og foreslåtte endringer gjør det heller ikke lettere. Vår påstand er at jo mer rom det gis for skjønnsvurdering i kommunene, jo mer byråkrati utløses. Byråkratene vil trenge mer tid for å gå dypt inn i bondens regnskap, slik at man unngår forskjellsbehandling i forhold til nabokommunene. Samtidig må man regne med mer tid til klagebehandling.

Med hilsen
Landbruk

Ståle Undheim
plan- og bygningssjef

Rune Lian
seksjonsleder landbruk og miljø

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.